

REFORMACIJA (konec 14. – 16. stol.): narodno, versko, kulturno, politično, gospodarsko, socialno, ekonomsko gibanje. Obsega vse Evropske države razen Papeške, Špan. in Portug.

4 Skupine: Luteranstvo (plemiška), anglikanska (vladarska), kalvinizem (meščanska)-hugenoti, plebejska (več podsmeri)

Skupno: branje biblije sami – opismenjevanje, revna cerkev.

Zahteve reformatorjev: 1.) zahteva po nepriznavanju papeža,

2.) zahteva po neposrednem stiku med verniki in bogom:

- proti celibatu,
- proti spovedi,
- proti čaščenju svetnikov,
- za odpravo samostanov;

3.) zahteva za opravljanje bogoslužja v ljudskem jeziku:

- zato je potrebno prevesti biblijo;

4.) zahteva proti izkoriščanju preprostih ljudi, na račun katerih se katoliška Cerkev bogati: proti prodaji odpustkov in gradnji bogatih katoliških cerkva.

Vzroki: - Cerkev bogata, ekonomsko močna in hoče politični vpliv. Cerkev dobi 3/7 glasov pri izvolitvi RNC cesarja.

- Cerkev ogromno posest, živi vedno bolj CIVILNO. Nemoralno

do samega vrha (papeži). Duhovščina vedno manj z vero.

- Odpustki za grehe. Plačaš, kupiš in odpuščeno ti je.

VELIKI ODPUSTEK, denar za cerkev Sv. Petra.

Cerkev naleti na kritiko - teologi, duhovniki, del plemstva, humanisti.

(Erazem Roterdamski: Hvalnica norosti) Največjo kritiko **Martin Luter**.

Teolog, filozof (skolastik); 95 tez (1517 na vrata cerkve v Wüttenbergu)

Kritizira prodajo odpustkov, velika polemika in odmev znotraj cerkve.

Teze natisnjene in razširjene po RNC. Papež zahteva, da Luter teze

prekliče in mu pošlje bulo. Luter jo javno zažge in izstopi iz cerkve.

V zaščito ga vzame Friderik Modri Saški. Začne razmišljati o novi veri.

AUGSBURŠKI VERSKI MIR: 1555, obe veri enakopravni (katolištvo,

Luteranstvo), čigar dežela – tistega vera, posesti last civilnega

plematva, tisti ki se ne strinja s politikom zem. Gospoda v roku 10 let

lahko preseli.

RNC cesar zaradi Turkov slabo zunanjo politiko, notri popušča. Ko

Turke preženejo se začnejo verske vojne. Luteranstvo se ohranja.

Plebejska smer: tlačani, revni meščani, rudarji. Po celi Evropi.

Ne priznava Katolištva in ostalih ver, nikjer ne uveljavi uradno,

Preganjana. Božje kraljestvo ustvariti na tej zemlji, na tem svetu,

v tem času, ki ga živijo in se ga zavedajo. Lastninska enakost,

poenotenje ljudi. Vodi Münzer, podsmeri:

Štifterji=>domovinska enakost, Cerkev na hribu, čim bližje bogu.

Anabaptisti=>ponoven krst odraslih Bičarji=>fanatiki, prebičati vsake toliko

Anglikanska smer: Anglija, Henrik VIII., da bi si podredil cerkev,

premoženje in uvede absolutizem v državi. Povod=zahteva po ločitvi,

ki jo papež ne dovoli. Henrik pridobi plemstvo, jim obljubi posestvi.

Postane vrhovni poglavar, ne pošilja davkov v Rim. Elizabeta II. dokončno

podoba anglik. cerkve. Mešanica katolištva, luteranstva in kalvinizma.

Blišč obredov, institucija revna. Ločine Puritanci, cerkev očistiti

krščanstva, preganjani, odselili v Ameriko.

Kalvinizem: Jean Calvin, razvije v Švici. Revno cerkev, vsa sredstva

dovoljena, če gre za razvoj produktivnosti. Najmočnejša okoli Ženeve.

Predistinacija (ob rojstvu določena usoda zveličanosti), branje biblije

v svojem jeziku. V Franciji Hugonoti. (Šentjernejska noč-Kraljica

Margareta ubije Hugonote na poročni gostiji).